

них правил для внутрішнього ринку електроенергії, яка скасовує Директиву 96/92/ЄС [Електронний ресурс] / Верховна Рада України. – Режим доступу : http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/994_571.

10. Закон України «Про електроенергетику» [Електронний ресурс] / Верховна Рада України. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/575/97-вр>.

11. Поліщук, О. Корпоративізація «Укренерго» та «Енергоатому»: що і навіщо [Електронний ресурс] / О. Поліщук // Українська енергетика. – 20 березня 2012 р. – Режим доступу: <http://ua-energy.org/post/18174>.

І. Д. Падерін
академік АЕН України,

Ю. Г. Горященко
канд. екон. наук,

О. В. Романов
м. Дніпро

ІНТЕЛЕКТУАЛЬНИЙ БІЗНЕС ЯК ВАЖЛИВИЙ НАПРЯМ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВ

Постановка проблеми. Широке використання різних інновацій, у тому числі інтелектуальних, є головним напрямом розвитку глобальної економіки світу і України зокрема.

Інтелектуальний бізнес – це підприємницька діяльність на засадах інтелектуального продукту з ціллю отримання прибутку та розвитку справи.

Сьогодні в Україні підприємствам цієї сфери притаманні наступні проблеми: низький рівень витрат на інновації та інтелектуальні продукти, відсутність стимулів до активного формування та реалізації власних ідей, переважання витрат на зарубіжні технології, недостатнє використання засобів інформаційних технологій.

Новітні інтелектуальні концепції вимагають від підприємств нових підходів у їх діяльності. У сучасних економічних умовах необхідно враховувати особливості інтелектуальної власності, створення та управління інтелектуальним бізнесом. Таким чином досліджувана проблема є актуальною.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Значний внесок у наукові дослідження щодо розвитку інновацій та інтелектуального бізнесу в своїх працях зробили такі зарубіжні вчені: Б. Аллен, Г. Боденхаузен, М. Кондратьєв, Т. Коно, Ф. Котлер, Ж. Ломберт, Г. Менш, Р. Фостер, Й. Шумпетер та ін. Розвитку теоретичних і практичних засад функціонування інновацій та інтелектуального бізнесу в Україні присвячені дослідження вітчизняних вчених, серед яких: О. Амоша, І. Багрова, М. Бунчук, В. Геєць, О. Кураленко, М. Вачевський, В. Полохало, П. Микитюк, О. Кузьмін, Л. Федулова та ін.

Вперше на нові технології, що створені на основі раніше невідомих законів і закономірностей, звернув увагу М. Кондратьєв, який довів, що економічні зміни пов'язані із впровадження значних науко-технічних винаходів, технологічних нововведень [9]. Особливостями підходу Г. Менша та Р. Фостера у дослідженні причин виникнення і поширення нововведень є зміна технології. Розвиток кожної технології вчені пропонують характеризувати за допомогою S-подібної логістичної кривої, що відбиває залежність між витратами,

пов'язаними з розробкою нової технології продукту та результатами, які одержані внаслідок інтелектуальної діяльності [11]. Нова технологія «приходить» не одна, а у сукупності з іншими прикладними взаємодоповнюючими технологіями. Виникають «пучки» (або кластери за визначенням Й. Шумпетера) технологій, які стимулюють розвиток нових галузей, товарів, сприяють динаміці ринку [13]. Однак, недостатньо дослідженими залишаються питання активізації, а також державної підтримки інноваційного розвитку та інтелектуального бізнесу.

Мета дослідження полягає в обґрунтуванні теоретичних і практичних рекомендації щодо розвитку інтелектуального бізнесу в сучасних умовах.

Виклад основного матеріалу дослідження. Правова основа інноваційного розвитку та інтелектуального бізнесу регламентується цілою низкою Законів України: «Про інноваційну діяльність» від 04.07.2002 р. (в чинній редакції від 05.12.2012 р.) [1], «Про науково-технічну інформацію» від 26.11.2013 р. (в редакції від 19.04.2014 р.) [2], «Про авторське право і суміжні права» в редакції від 27.10.2016 р. [3], «Про концепцію науково-технологічного та інноваційного розвитку» від 13.07.1999 р. [4], Про господарський кодекс України в чинній редакції від 08.12.2016 р. [5].

Теоретико-методологічні засади інтелектуального бізнесу

Розвиток у будь-якій соціо-економічній системі відбувається через оновлення всіх її складових – матеріально-технічної бази, системи управління, суспільних відносин, способу і стилю життя. Цілеспрямовані зміни здійснюються через нововведення різних типів, які стали самостійним об'єктом вивчення нової галузі науки – інтелект-інноватики, що вивчає закономірності процесів розвитку та формування новацій, нововведень, механізмів управління змінами, подолання опору нововведенням, адаптації до них людини, використання та поширення інтелектуальних потоків, інтелектуально-інноваційної діяльності, їх вплив на сферу конкуренції та розвиток суспільства в цілому. Предмет інтелект-інноватики – створення, освоєння та поши-

рення інтелектуальних інновацій різного виду, а об'єктами дослідження є технологічні уклади, інтелектуально-інноваційні цикли, життєві цикли продукції, технологій, товарів, інтелектуальні процеси. Особливість цієї науки полягає у вивченні механізмів ініційованих і контрольованих змін, які відбуваються на основі раціонально-вольових дій. Інтелект-інноватика забезпечує інтеграцію знань, за якої спеціальні науки (економічно-управлінські, соціологія, психологія, кібернетика, філософія та ін.) зберігають свою самостійність і специфічність, але їх теоретичні концепції та фактичні дані об'єднуються навколо методів дослідження проблем інновацій та інтелектуальної діяльності, інтегруючи різноманітні наукові знання з метою підвищення практичної ефективності.

Категоріальний апарат інтелектуального бізнесу є важливим для опанування наукових підходів до управління нововведеннями. До таких категорій відносяться:

- інтелектуальна новація, нововведення;
- інтелектуальна інновація;
- життєвий цикл інтелектуальної продукції;
- інтелектуально-інноваційна діяльність;
- інфраструктура інтелектуального бізнесу;
- технологічні засоби.

Новація визначається як новий метод, принцип, новий порядок, новий продукт, новий процес, якісно відмінний від попереднього аналога, що є наслідком інтелектуальної діяльності, закінчених наукових досліджень та розробок. Поняття новація вживається до всіх новин як у виробничій, так і в управлінській, фінансовій, науковій, навчальній, соціальній сферах. Новація стає нововведенням та інновацією з моменту впровадження у виробництво, побут, інші сфери діяльності.

Відповідно до міжнародних стандартів, інновація визначається як кінцевий результат інноваційної діяльності, який дістав втілення у вигляді нового або вдосконаленого продукту, технологічного процесу, що використовується в практичній діяльності, або у новому підході до соціальних послуг.

Життєвий цикл інновації визначають як період часу від зародження ідеї до розробки, створення, поширення, використання та утилізації інновації. З урахуванням послідовності науково-дослідних та дослідно-конструкторських робіт, життєвий цикл інновацій розглядають як інноваційний процес, а період часу між появою новації (новини) і втіленням її у нововведення називають інноваційним лагом. Особливістю інтелектуального бізнесу є важлива частка загального інноваційного розвитку підприємств, науково-практична гілка світових інновацій, а також цей бізнес має нематеріальну основу його об'єктів. Наприклад: комп'ютерні програми, бізнес-плани, інвестиційні проекти та інші.

Ринок новацій, конкуренції і капіталів створює сферу інтелектуальної діяльності, котру визначають як діяльність колективу людей щодо забезпечення доведення науково-технічних ідей, винаходів до результату, придатного до практичного застосування та їх реалізації на ринку з метою задоволення потреб суспільства у конкурентоспроможних товарах та послугах. Поняття новація вживається до всіх новин як у виробничій, так і в управлінській, фінансовій, науковій, навчальній, соціальній сферах.

Одним із найважливіших аспектів цієї діяльності на підприємстві є освоєння нових видів інтелектуальної

продукції або методів її виробництва, доставки, реалізації. Така діяльність має комплексний, системний характер, бо включає наступні види робіт: пошук ліцензій, патентів, кадрів, організацію дослідницької роботи, інженерно-технічну діяльність, що об'єднує винахідництво, раціоналізацію, конструювання, створення інженерно-технічних об'єктів, інформаційну та маркетингову діяльність.

Основою інтелектуального процесу є процес створення, впровадження і поширення інтелектуальної продукції, необхідною властивістю яких є науково-технічна новизна, практичне застосування та комерційна реалізованість. Інтелектуальний продукт – результати інтелектуальної, розумової, духовної та творчої діяльності, втілені у відкриттях, винаходах, патентах, наукових звітах і доповідях, проектах, раціоналізаторських пропозиціях, творах літератури, мистецтва, музики та ін. Таким чином інтелектуальний продукт створюється у процесі, який необхідно підтримувати та розвивати. На розвиток інтелектуального продукту впливають такі найважливіші чинники, як стан зовнішнього і внутрішнього середовища та його специфіка як об'єкта управління. Розрізняють три форми інтелектуального процесу: простий внутрішньоорганізаційний, простий міжорганізаційний та розширений, кожний з яких розрізняють за способом поширення новації. Ефективність інтелектуального процесу визначається лише після впровадження інновації, оскільки тільки ринок дає оцінку її здатності задовольняти потреби суспільства. Структура інтелектуального процесу за економічною та організаційною ознакою в ньому вирізняють окремі етапи, стадії, фази. Зокрема, це такі етапи, як науковий, технічний, технологічний та експлуатаційний. Етапи включають певні стадії, в яких розрізняють такі види діяльності: фундаментальні дослідження; прикладні дослідження, дослідно-конструкторські розробки; дослідно-експериментальні розробки; дослідне виробництво; організаційно-економічна робота, промислове та масове виробництво.

Кожен з етапів та стадій розрізняють за специфікою управління, фінансуванням, цільовим призначенням та кінцевим результатом діяльності. Взаємозалежність стадій зумовлена тим, що вдосконалення лише в одній з них не підвищить результативності процесу в цілому. Для забезпечення ефективності та гнучкості інтелектуального процесу важливим є стикування стадій таким чином, щоб результат кожної попередньої був основою для подальшого руху вперед. Життєвий цикл інтелектуального продукту визначається як період, що починається з фундаментальних та прикладних досліджень і включає всі етапи до моменту, коли нововведення потребує заміни його якісно новим, сучаснішим. Наведено структуру життєвого циклу інтелектуального продукту, в якому прийнято вирізняти чотири фази розвитку, для кожної з яких характерні економічні та управлінські особливості. Сучасні тенденції, обумовлені посиленням конкуренції, спонукають фірми до прискорення технічного оновлення виробництва і, відповідно, до скорочення життєвого циклу інновації, особливо часу і виходу її на ринок. Дифузія (поширення) нововведень може відбуватися як на макрорівні (в межах певної країни), так і на мікрорівні (на підприємстві працівників, оскільки новації є безпосереднім продуктом людського розуму, активності, інтелекту; обсяг внутрішнього ринку, що визначається розміром національного ба-

гатства (внутрішній національний продукт) та життєвим рівнем населення; розвинена інфраструктура, яка повинна забезпечувати взаємозв'язок між економічними, соціальними та науково-технічними аспектами впровадження нововведень. Цей перелік свідчить, що на швидкість поширення інновацій значний вплив має інноваційна політика держави, існування адекватної інформаційної бази, механізмів взаємозв'язку науки з виробництвом, форми прийняття законодавчих рішень з питань нововведень, накопичений досвід впровадження інновацій.

Правильність висновку доведено практикою: найвразливіші успіхи в інтелектуальній діяльності відмічено в країнах, де сформовані національні інтелектуальні системи з державним регулюванням і підтримкою взаємозв'язку наукової, виробничої і освітньої діяльності.

Підприємству, що прагне створити комерційно привабливий товар, доцільно дотримуватися такої схеми у своїй діяльності:

- розробка стратегічних цілей;
- виявлення потреб ринку в нових виробках та генерування ідей нових товарів;
- визначення можливостей фірми для створення виробів;
- проведення досліджень з метою реалізації цих можливостей;
- розроблення нового виробу;
- проектування, конструювання виробу;
- випуск дослідного зразка;
- пробний маркетинг (випробування дослідного зразка в умовах ринку); запуск виробу в серійне виробництво.

Інтелектуальний процес та його менеджмент

Інтелектуальний менеджмент націлений, головним чином, на ефективне управління процесом розроблення, впровадження, виробництва та комерціалізації інновацій, при цьому важливим моментом є синхронізація роботи функціональних підсистем, удосконалення координуючих дій операційної системи виробництва, управління персоналом і здійснення контролю за інноваційним процесом. Виходячи з цього, інноваційний менеджмент слід розглядати в трьох аспектах: як науку і мистецтво управління інноваційним процесом, як вид діяльності і як апарат управління.

З таких позицій інтелектуальний менеджмент – це система управління, що активно впливає на підприємницьку діяльність, на розвиток інноваційної, інвестиційної, соціально-економічної, політичної діяльності як окремої організації, так і країни в цілому.

Як система управління інтелектуальний менеджмент складається з двох ланок, або підсистем: керуючої підсистеми (суб'єкта управління) і керованої підсистеми (об'єкта управління). Зв'язок суб'єкта управління з об'єктами відбувається за допомогою руху інформації. Цей рух являє собою сам процес управління, тобто процес розроблення і здійснення керуючої дії суб'єкта управління на об'єкт управління. Механізм керуючого впливу включає збирання, обробку і передавання необхідної інформації та прийняття відповідних рішень.

Суб'єктом управління в інтелектуальному менеджменті є менеджери і спеціалісти різного рівня залежно від об'єкта управління. Об'єктом управління в

інноваційному менеджменті є інтелектуальні процеси, інноваційна діяльність, інновації, економічні відносини між учасниками ринку інновацій.

З позицій підприємства механізм управління інноваційною діяльністю завжди конкретний, оскільки спрямований на досягнення конкретних інноваційних цілей шляхом впливу на конкретні чинники, які забезпечують досягнення намічених цілей, і цей вплив здійснюється за допомогою використання конкретних ресурсів або потенціалів підприємства. Таким чином, інтелектуальний менеджмент – це сукупність економічних, мотиваційних, організаційних і правових засобів, методів і форм управління інноваційною діяльністю конкретного об'єкта управління з метою одержання оптимальних економічних результатів цієї діяльності.

Сутність інтелектуального менеджменту базується на усвідомленні особливості орієнтації управління інноваційною діяльністю організації (фірми, підприємства та ін.), що полягає у розробці інноваційних цілей організації та формуванні механізмів їх досягнення.

Інтелектуальний менеджмент має скоординувати й узгодити функціонування та взаємодію як внутрішніх, так і зовнішніх структурних елементів інтелектуального процесу, створити відповідну гармонію їх роботи. Саме гармонізація розвитку інтелектуального процесу становить основну цільову задачу інтелектуального менеджменту.

Слід зазначити, що цілі інтелектуального менеджменту мають генетичну підпорядкованість щодо головної мети підприємства, а саме – задоволення суспільних потреб у нових товарах та послугах. Бо немає потреби – відсутнє виробництво.

Відповідно до цілей формуються завдання інтелектуального менеджменту: формування цілей і завдань в управлінні спирається на наукові засади, на виявлення тенденцій до змін у середовищі, реальність, можливість, результативність і ефективність реалізації інноваційних проектів. У практиці управління інноваційними процесами широко використовуються методи системного аналізу проблем, що виникають: теорія ймовірності, моделювання процесів прийняття рішень, ситуаційний підхід, який дає можливість творчого використання адекватної ситуації, наукових прийомів управління. Під функціями менеджменту розуміється вид діяльності, який необхідний для реалізації загальних задач управління інноваціями. До них належать:

- формування інноваційних цілей;
- прогнозування;
- планування;
- координація;
- організація;
- стимулювання;
- контроль.

Названі функції окреслюють предметні сфери управлінської діяльності, кожна з яких спрямована на вирішення специфічних і різноманітних питань взаємодії між окремими підрозділами організації, що займаються розробленням інновацій. Необхідно опанувати зміст і особливості застосування кожної із функцій управління, що уможлививить формування навичок майбутнього спеціаліста менеджера-інноватора.

На окрему увагу під час інтелектуального менеджменту заслуговує питання діяльності особливої категорії спеціалістів, які називаються менеджерами. Це означає, що спеціаліст займає постійну посаду і має

повноваження приймати управлінські рішення. Зростає роль менеджерів-інноваторів, здібності яких, їхня кваліфікація і професійне вміння фактично визначають долю компанії. Це положення неодноразово підтверджувалося прикладами діяльності таких визначних менеджерів-новаторів, як А. Моріта, Лі Якокка, Б. Гейтс та ін.

Персонал інтелектуального бізнесу

Слід звернути увагу на специфіку інтелектуального діяльності, що визначає функціональну структуру персоналу, складовими якої є: 1) наукові і науково-технічні кадри; 2) науково-допоміжний і обслуговуючий персонал; 3) виробничий та адміністративно-господарський персонал.

Функціональна структура кадрів — це розподіл персоналу, зайнятого у експериментах. У сучасних умовах, як вже зазначалося, також підвищуються значення і роль менеджерів-інноваторів, спеціалістів-маркетологів з наукової продукції.

Наукові і науково-технічні кадри — це професійно підготовлені спеціалісти, які являють особливу соціально-професійну спільноту. Вони безпосередньо беруть участь у створенні наукових знань і підготовці наукових результатів для практичного використання (створення продуктів, процесів, методів, систем), включаючи наукову інформацію та проектно-конструкторську діяльність.

Важливою характеристикою персоналу є їх кваліфікаційний рівень, обсяг специфічних знань, здібностей, навичок особистої майстерності, системного мислення, творчі новаторські спрямування.

Вивчаючи особливості поведінки і цілеспрямованості діяльності, слід мати на увазі, що важливу роль відіграє мотивація працівників інтелектуальної сфери до необхідної поведінки. Мотивація визначає, чому в одній організації люди досягають більших інтелектуальних результатів, ніж в інших. Для того щоб регулювати цей процес, менеджерів необхідно спиратися на новітні теоретичні розробки, які відображають природу мотивації взагалі і творчої діяльності зокрема. У кожній країні існує своя система формування заробітної плати і грошових винагород у сфері інноваційної діяльності. Слід звернути увагу, що для країн з розвинутою економікою характерними рисами в оплаті праці є: врахування обсягу і характеру роботи, особливості посади, стажу, досвіду і кваліфікації працюючого, відношення робітника до праці, його особисті здібності.

З метою прискорення роботи над інноваційними проектами адміністрація багатьох фірм вважає за доцільне не обмежуватися стимулюванням лише наукових робітників і конструкторів, а поширювати стимулюючі заходи на всіх співробітників, що виступають з інноваційними пропозиціями.

Великий стимулюючий вплив на творчу діяльність у колективі здійснює оточуюче виробниче середовище, що створює для працівників необхідні умови праці.

Організація фірми та введення інтелектуального бізнесу

У світовій ринковій практиці спостерігається зростання попиту на дослідно-прикладні розробки, що сприяє появі розмаїття організаційних форм взаємодії науки і виробництва, які забезпечують цілеспрямованість НДДКР стосовно конкретного ринку інтен-

сивного впровадження результатів досліджень (новітніх технологій) у виробництво.

На принципах інтеграції міжфірмової кооперації розвивається науково-технічне співробітництво з науковими установами, центрами, університетами, інститутами, внаслідок чого виникають нові організаційні форми такої взаємодії. До них відносяться технопарки, технополіси, науково-промислові комплекси різних видів, підприємницькі галузеві асоціації, міжфірмові стратегічні альянси. Крім зазначених, розвивається ціла низка малих спеціалізованих фірм, які обслуговують усі стадії формування і реалізації програмно-цільових НДДКР, здійснюють експертну перевірку доробок малих наукомістких венчурних фірм, які створюються за ініціативою окремих винахідників, вчених або групи спеціалістів для реалізації особистих винаходів; консультативно-аналітичних груп, що прогнозують розвиток технологій, нових товарів тощо.

Серед інших організаційних форм поєднання науки і виробництва заслуговують на увагу регіональні промислові комплекси, інкубатори, венчурні та консультативні фірми, міжнародні науково-технічні, стратегічні альянси (консорціуми, спільні підприємства, кейрецу та ін.). Світовий досвід свідчить про те, що важливу роль у трансформації господарського механізму, інтенсивності його структурної перебудови відіграють малі організаційні форми, як-то: венчурні (ризикові) фірми, фірми «спін-офф» (фірми-«паростки»), інвестиційні фонди. Венчурні фірми, як правило, утворюються групою однодумців — вчених, інженерів, спеціалістів, винахідників, які мають певний досвід роботи в лабораторіях великих фірм, чи приватними особами, які бажають розпочати свою справу. Вони мають певні наукові, інженерні ідеї, практичною реалізацією яких і бажають займатися в межах малої фірми. Малі фірми створюються і на великих підприємствах для реалізації ідей винахідників новачків.

За оцінкою Міжнародної Організації економічного співробітництва і розвитку, на частку малих фірм у промислово розвинених країнах припадає 20-30% усіх новачків, хоча частка малих підприємств у витратах на нововведення становить 4-5%. Саме венчурні фірми є генератором нових ідей, на основі яких відбуваються великі науково-технічні прориви. Вони сприяють модернізації і структурній перебудові всієї економіки. Саме інновації виступають як основний критерій шляхів розвитку суспільства. Тому країна, яка стоїть осторонь «інноваційних змагань», посідає останнє місце в ієрархії розвитку світової спільноти.

Безумовним лідером у цих змаганнях на сучасному етапі виступають США, оскільки на їх частку за останні півстоліття припадає понад 60% усіх технічних інновацій. Завдяки найкращій організації інноваційних процесів та результативності їх використання, США стали однією з найбагатших країн світу. Тому за кордоном венчурні фірми користуються підтримкою держави та великих корпорацій. У зв'язку з цим у Європі венчурний капітал також розвивається швидкими темпами.

Консультативні фірми як організаційна форма взаємодії науки і практики виникли в 70-ті роки. З того часу попит на послуги консультативних фірм постійно зростає. Консультація — це форма надання послуги фірмі (організації) або людині з метою аналізу оцінки ситуацій та вирішення пов'язаних з ними проблем. Консультації спираються не тільки на знання та

досвід, але, перш за все, на проведення конкретних і спеціалізованих досліджень.

Види консультативно-дослідницької діяльності можуть бути різноманітними за ступенем і формою втручання в процеси управління НДДКР, пошуку оптимального співвідношення фундаментальних і прикладних досліджень, робіт з розвитку нової техніки і технології.

Слід звернути увагу на різні організаційні форми сумісного проведення науково-дослідних робіт фірмами різних галузей і різних країн. Виникла міжнародна науково-технічна кооперація, яка здійснюється на основі угод: про створення спільних підприємств; розподіл між фірмами витрат на НДДКР; розподіл відповідальності між компаніями-засновниками за окремі види наукової діяльності; про створення науково-технічних альянсів тощо. Організація створення підприємства інтелектуального бізнесу в Україні включає надати наступні документи в місцеві органи реєстрації: заяву підприємця про реєстрацію підприємства, патент на винахід особисто автора або право наступника, бізнес-план на створення підприємства інтелектуального до малого та середнього бізнесу, інвестиційний проект до підприємства великого бізнесу, платіж за послугу єдиного реєстраційного вікна, видача реєстраційних документів строком шести днів, у заключенні реєстрація у податкової інспекції.

Правовою основою підприємства інтелектуального бізнесу є Господарський кодекс України (2003 р.), статут підприємства та колективний договір. Структура управління підприємством може бути: функціональна, продуктова, проектна, матрична та інші.

Приклад:

Південний машинобудівний завод, м. Дніпро (м. Дніпропетровськ). У 1944 році на території сьогоденішнього Південного машинобудівного заводу (ПМЗ) розпочалося будівництво автомобільного заводу, а в 1951 році завод було перепрофільовано на виробництво стратегічних міжконтинентальних ракет з назвою «Завод 586».

З 2014 року «Виробниче об'єднання Південний машинобудівний завод ім. А. М. Макарова – є Науково-виробничим комплексом ракетно-космічної техніки України. Продукція заводу: ракети «Молодець» для бойового залізничного комплексу, а також ракети «Зеніт» «Циклон», супутники, ракетні двигуни, повітряні турбіни, тролейбуси, автобуси, трактори та інші. Підприємство брало участь в Міжнародній програмі «Морський старт», виробляючи для цього ракети «Зеніт». Продукція заводу включає тисячі патентів на винахід та інтелектуальних продуктів різного використання. Південний машинобудівний завод має високий інноваційний та виробничий потенціал [14].

Висновки та рекомендації:

Встановлено, що інноваційний розвиток підприємств та інтелектуальний бізнес є головний напрям світового науково-технічного прогресу.

Рекомендовано:

– Кабінету Міністрів України створити Національний фонд широкого розвитку інновації та інтелектуального бізнесу за рахунок державного бюджету, вкладів населення під високий процент, зарубіжних

інвесторів під гарантії держави, спонсорства та інші для підвищення конкурентоспроможності товарів, робіт, послуг та рівня життя населення;

– Міністерству економічного розвитку України:

1) розробити та реалізувати Державну програму розвитку інновації та інтелектуального бізнесу на перспективу;

2) підготувати та реалізувати план поширення інфраструктури інноваційного розвитку згідно Державної програми;

– Міністерству освіти та науки України реалізувати перехід університетів, вищих закладів на Європейські стандарти навчання спеціалістів, магістрів, докторів філософії в області інноваційного розвитку;

– Міністерству соціального розвитку України організувати систему перепідготовки один раз в три роки спеціалістів важливих інноваційних галузей.

Список використаних джерел

1. Закон України «Про інноваційну діяльність» від 04.07.2002 р. (в чинній редакції від 05.12.2012 р.).
2. Закон України «Про науково-технічну інформацію» від 26.11.2013 р. (в редакції від 19.04.2014 р.).
3. Закон України «Про авторське право і суміжні права» (в редакції від 27.10.2016 р.)
4. Закон України «Про концепцію науково-технологічного та інноваційного розвитку» від 13.07.1999 р.
5. Закон України «Про господарський кодекс» від 08.12.2016 р.
6. Бунчук М. Национальные инновационные системы: основные понятия и приложения [Електронний ресурс]. – Режим доступа :[http://www.guecities.ws\(College Park/Lab/5590/nis.htm\)](http://www.guecities.ws(College Park/Lab/5590/nis.htm).
7. Жадько К.С. Структурна перебудова економіки України як стратегія інноваційного розвитку / К.С. Жадько, Ю.Г. Горашенко // Інвестиції: практика та досвід: наук. журнал. – 2009. – №7. – С. 8-11.
8. Захарченко В.И. Инновационная система региона / В.И. Захарченко, Н.Н. Меркулов. – Одесса: Наука и техника, 2005. – 116 с.
9. Кондратьев Н.Д. Большие циклы конъюнктуры / Н.Д. Кондратьев // Вопросы конъюнктуры. – 1925. – №1. – 156 с.
10. Падерін І.Д. Інтелектуальний бізнес: навчально-методичний посібник для студентів денної форми навчання, напрям підготовки «Економіка підприємства» / І.Д. Падерін, О.В. Романов. – Дніпропетровськ: ДДФА, 2014. – 87 с.
11. Скрипко Т.О. Інноваційний менеджмент: підручник / Т.О.Скрипко. – К.: Знання, 2011. – 423 с.
12. Федулова Л.І. Інноваційна економіка / Л.І. Федулова. – К.: Либедь, 2006. – 289 с.
13. Шумпетер Й. Теория экономического развития: исследование предпринимательской прибыли, капитала, кредита и цикла конъюнктуры / Й.Шумпетер. – М.: Прогресс, 1982. – 257 с.
14. Южный машиностроительный завод [Електронний ресурс]. – Режим доступа: <https://ru.wikipedia.org/wiki/Южмаш>.